

EL REPTE DEL PROGRAMA “RAMÓN Y CAJAL”

Francisco Tomàs *

Durant el mes de juny del 2001 s'ha registrat una frenètica activitat en els vicerectorats d'investigació de les universitats espanyoles, que havien de donar curs a les nombroses sol·licituds dels investigadors que desitgen acollir-se al programa d'incorporació als centres d'investigació i universitats que sota el nom de “Ramón y Cajal” ha posat en marxa el Ministeri de Ciència i Tecnologia del Govern espanyol. Mitjançant aquest programa, els investigadors incorporats quedaran vinculats als centres d'investigació per un període de cinc anys.

Publicada ja l'ordre ministerial que defineix aquest programa, no és temps de criticar-ne els detalls, per bé que en convocatòries posteriors caldrà fer-ho, sobretot com a conseqüència dels resultats de la present. Són moltes les incògnites que queden per aclarir en el desenvolupament d'aquest programa, criteris de selecció, adscripció a centres, cofinançament, i sobretot, quin serà el futur dels qui siguin admesos en finalitzar el període de cinc anys que estableix el programa. També és decebedor que se sol·licite dels centres receptors un esforç de cofinançament, que resulta ser extremadament difícil en institucions com les universitats, les fonts de finançament de les quals són fixades per l'administració exclusivament amb criteris relatius a la docència que deixen escassos graus de llibertat a l'hora d'aplicar-la.

Amb tot, voldria ressaltar alguns dels aspectes que, al meu parer, permeten valorar positivament la iniciativa del Govern. En primer lloc, em referiré al fet que, per primera vegada, s'apunta a l'existència de personal primordialment investigador a les universitats espanyoles. Els qui hem passat molts anys reiterant demandes en aquest sentit, hem de saludar la iniciativa del Ministeri de Ciència i Tecnologia, que haguérem desitjat una mica més estructurada i generosa, però que valorem com un primer i important pas en una bona direcció.

En segon lloc, cal constatar que en la redacció de l'ordre ministerial que fa públic el programa, el Mi-

nisteri de Ciència i Tecnologia ha desenvolupat un ventall de consultes amb investigadors i membres de la comunitat universitària que li ha permès conèixer, al costat de les opinions dels consultats, aquells aspectes del desenvolupament del programa “Ramón y Cajal” més conflictius o que pogueren generar el nombre més gran d'incidències.

A més, la vinculació de la plaça d'investigador “Ramón y Cajal” a la realització d'un projecte original d'investigació elaborat pel mateix candidat representa, de fet, la renovació i l'aportació de noves idees, procediments i tecnologies al bagatge de coneixements de la Universitat.

La resposta que ha donat la Universitat de València a aquesta iniciativa ha estat àmplia, i al meu entendre generosa. El conjunt de places ofertes per la nostra Universitat ha estat de 111 en 18 de les 24 àrees possibles. El nombre de sol·licituds avalades ha estat de 190, més del 50% de les quals de candidats que no exerceixen cap funció en la Universitat de València i 22 dels quals, estrangers. D'aquesta manera, la nostra Universitat respon contundentment a les acusacions d'“endogàmia” difoses recentment en referència a

l'actitud de la Universitat espanyola sobre aquest programa. La Universitat de València, d'altra banda, també presta el seu suport als qui, després d'un llarg procés de formació en l'estranger, han hagut d'exercir les seues funcions en precari, com a conseqüència de beques o contractes temporals, i que són dipositaris d'un ampli currículum investigador.

La Universitat de València confia finalment en el suport promès pel Govern de la Generalitat Valenciana per a portar avant aquest programa, mercès a un ampli programa de cofinançament, però, amb tot, el principal suport s'ha d'esperar dels grups d'investigació, que s'han aplicat amb intensitat a la recerca i selecció de candidats a incorporar-s'hi.

* Vicerector d'Investigació de la Universitat de València